

Vergaderjaar 2016–2017

33 576

Natuurbeleid

Nr. 112

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juli 2017

Op 10 oktober jl. heb ik uw Kamer een tussenbalans gestuurd van het Programma «Naar Nationale Parken van Wereldklasse» (Kamerstuk 33 576, nr. 88), hierna: Programma. Op dat moment stonden we aan de vooravond van de bekendmaking van de voordracht van de vakjury voor de publieksverkiezing «Mooiste natuurgebied van Nederland». De uitslag van de publieksverkiezing op 31 oktober jl. betekende de start van een nieuwe fase van het Programma. In 2016 lag de nadruk op het in gang zetten van de beweging naar Nationale Parken van Wereldklasse. Dit heeft onder meer geleid tot de ondertekening van de Nationale Parken Deal door 15 partners, de totstandkoming van het programmaplan «Transitie naar Nationale Parken van Wereldklasse 2015–2018», het Festival of Inspiration op 17 maart 2016 en de organisatie en uitvoering van de verkiezing Mooiste Natuurgebied van Nederland. Sindsdien ligt de nadruk op de implementatie van de geformuleerde ambities en van de doelen van de Nationale Parken Deal op gebiedsniveau. Dit proces wordt vanuit het Programma intensief ondersteund.

In deze brief informeer ik uw Kamer over de resultaten en acties van het Programma sinds november 2016. Tevens breng ik u op de hoogte over de borging van de doelen van het Programma vanaf 2018.

Achtergrond

Vanaf eind 2014 is, mede op initiatief van de Kamerleden Van Veldhoven (D66) en Jacobi (PvdA), met belanghebbenden gewerkt om van de Nationale Parken een sterk merk te maken en daarvoor een nieuwe standaard te ontwikkelen.

Op 1 maart 2015 is het Programma «Naar Nationale Parken van Wereldklasse» gestart. Het Programma loopt door tot 31 december 2017.

Het Ministerie van Economische Zaken voert het Programma samen met de partners in en om de Nationale Parken uit. Op 17 maart 2016 hebben

15 partijen met elkaar de Nationale Parken Deal getekend. Hierin hebben zij afgesproken om gezamenlijk:

- De kwaliteiten van Nationale Parken in Nederland te verhogen;
- De betrokkenheid van de samenleving bij de natuur te versterken;
- Een sterkere merk- en marktpositie van Nationale Parken in Nederland te bereiken.

Het Programma «Naar Nationale Parken van Wereldklasse» is ingesteld om een beweging op gang te krijgen van Nationale Parken die zijn gericht op alleen natuur en de directe regionale omgeving naar Nationale Parken van Wereldklasse die zich richten op internationale natuurwaarden en beleving.

Resultaat verkiezing «Mooiste Natuurgebied van Nederland»

De verkiezing van het mooiste natuurgebied van Nederland had tot doel om gebieden aan te zetten om daadwerkelijk aan de slag te gaan met de doelen van het Programma en voorstellen in te dienen voor Nationale Parken nieuwe stijl. Met de keuze voor een publieksverkiezing was de inzet om de betrokkenheid van de samenleving bij de natuur een impuls te geven.

Uit de voordracht van 13 bidbooks door de vakjury onder voorzitterschap van de heer prof. mr. Pieter van Vollenhoven heeft het publiek de volgende drie inzendingen als winnaar aangewezen: het Nederlandse Waddengebied, de Veluwe en Nationaal Park Hollandse Duinen. De vakjury heeft NLDelta Biesbosch-Haringvliet hieraan toegevoegd door middel van het geven van een «wildcard».

De verkiezing is gepaard gegaan met veel publiciteit. Tijdens het bezoek dat ik op 27 oktober jl. heb gebracht aan alle genomineerde gebieden heb ik zelf kunnen ervaren hoeveel energie en enthousiasme het initiatief te weeg heeft gebracht. Uiteindelijk hebben bijna 88.000 mensen hun stem uitgebracht.

De 20 ingezonden bidbooks laten stuk voor stuk zien dat de gewenste beweging, verbreding en opschaling is opgepakt. Bestaande natuurgebieden zijn in een bredere ruimtelijke context geplaatst, er worden expliciete verbindingen gelegd met cultuur en de regionale economie en er zijn nieuwe, brede samenwerkingsverbanden en coalities gevormd. Hiermee zijn belangrijke eerste stappen gezet in het kader van de doelen van de Nationale Parken Deal.

Ondersteuning winnende gebieden

Direct na de verkiezing zijn voor de vier winnende gebieden een aantal acties in gang gezet. In de eerste plaats is aan de gebieden gevraagd om met voorstellen te komen voor de invulling van het prijzengeld van € 300.000. Voorwaarde hierbij is dat deze voorstellen aansluiten op het ingediende bidbook en voldoen aan de drie doelen uit de Nationale Parken Deal. De voorstellen uit de gebieden zijn divers van aard. Het prijzengeld wordt onder andere besteed aan promotie, communicatie, zichtbaarheid en herkenbaarheid. Ook toegankelijkheid van het gebied, natuurkwaliteit en planvorming staan op de agenda. Daarnaast kunnen de gebieden aanspraak maken op expertise van RVO.nl bij de verdere uitwerking van hun plannen. Daarbij is vooral behoefte aan projectondersteuning voor het verder uitbouwen van de projectorganisatie en ambitiedocumenten om de plannen te realiseren.

Verder is per gebied een intensief merkontwikkelingstraject doorlopen als onderdeel van een nationaal merkontwikkelingstraject voor de Nederlandse natuur. Als vervolg hierop wordt ondersteuning geboden op de merkactivatie, zoals het ontwikkelen van onderscheidende belevingsconcepten passend bij het merk. Dit jaar zal ook een eerste start worden gemaakt met de invulling van een marketingcampagne gericht op internationale en binnenlandse markten, getrokken door het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC).

Ondersteuning overige gebieden

Ook de andere gebieden die verder willen werken aan de ontwikkeling tot een Nationaal Park Nieuwe Stijl worden vanuit het Programma ondersteund. Dit gebeurt onder andere door expertteams op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, merk en beleving, financiering en governance. Deze teams – waarin vele partners van het Programma participeren – leveren bouwstenen voor vraagstukken die in meerdere gebieden spelen, bijvoorbeeld hoe een effectieve governance op te zetten. Gedurende het hele jaar worden leernetwerken georganiseerd waarin kennis wordt gedeeld en best practices worden uitgewisseld rondom een thema. De kennis die wordt opgedaan in de winnende gebieden krijgt hierin een belangrijke plek.

Communicatie

Op 18 mei 2017 heeft het *Festival of Change* plaatsgevonden. Dit festival had als doel om de resultaten die zijn geboekt door het Programma, de Nationale Parken en de bidboekgebieden te delen. De ervaringen van de vier gebieden met de titel »Mooiste natuurgebied van Nederland« hadden op dit festival een prominente rol. Verder waren er interactieve workshops over onder andere verdienmodellen voor nationale parken, het ontwikkelen van een sterk merk en ruimtelijke kwaliteit. De belevingsmarkt die de hele dag bezocht kon worden bood een podium voor ondernemers en organisaties met vernieuwende concepten en inspiratie voor nationale parken. De Jongeren Adviesbureaus presenteerden daar hun voorstellen voor belevingsconcepten binnen een aantal parken. In totaal bezochten circa 300 mensen het festival.

Naast de bestaande nieuwsbrief voor actief betrokkenen bij het Programma wordt er sinds begin 2017 een reguliere nieuwsbrief uitgebracht voor het bredere publiek. Dit zijn primair de 33.000 mensen die bij de verkiezingen hebben aangegeven op de hoogte te willen blijven van het Programma en de ontwikkeling in de gebieden.

Nieuwe standaard

Een belangrijke opgave voor het Programma is om een voorstel te maken voor een nieuwe standaard voor Nationale Parken. Deze standaard bevat kenmerken en criteria die de kwaliteit beschrijven van Nationale Parken Nieuwe Stijl, onder andere op het gebied van natuur, landschap, governance, merk en beleving. In de standaard wordt op een heldere en inspirerende wijze de ambitie beschreven waaraan gebieden kunnen werken om Nationaal Park Nieuwe Stijl te worden. Er wordt bovendien aangegeven hoe deze zich verhoudt tot de wettelijke bepalingen rond Nationale Parken uit de Wet Natuurbescherming, wat de status en werkingssfeer van deze standaard is en hoe deze wordt uitgevoerd, geborgd en gehandhaafd. In dit proces worden alle kennis en inzichten die de afgelopen jaren zijn opgedaan meegenomen en daarnaast ook internationale criteria, zoals de IUCN-criteria en standaarden uit andere

landen. Alle partners van het Programma zijn betrokken bij dit proces. De verwachting is dat de standaard eind van dit jaar kan worden vastgesteld.

Commissie Realisatie Natuurverkiezing

De Commissie Realisatie Natuurverkiezing onder leiding van de heer prof. mr. Pieter van Vollenhoven heeft op 12 juni het rapport «Wanneer een Nationaal Park?» aan mij aangeboden. Het rapport is opgesteld als onderdeel van de opdracht van de Commissie om een onafhankelijke bijdrage te leveren aan de realisatie van de inzendingen voor de verkiezing tot «Mooiste natuurgebied van Nederland». Het advies geeft een waardevolle bijdrage aan de ontwikkeling van de standaard en zal bij de verdere uitwerking van de standaard worden meegenomen.

Daarnaast kunnen de gebieden een beroep doen op de inzet en expertise van de Commissie bij vraagstukken omtrent de realisatie van Nationale Parken Nieuwe Stijl. Op deze wijze wordt de kennis, kunde en slagkracht die in deze Commissie aanwezig is optimaal benut om de gebieden te ondersteunen in hun verdere ontwikkeling.

Borging

In samenspraak met de 15 partners van het Programma heb ik besloten de uitvoering van de programmadoelen ook na afloop van het Programma – vanaf 1 januari 2018 – te borgen. Ik heb daartoe aan Staatsbosbeheer gevraagd om in 2017 een uitvoeringsbureau op te zetten die de doelen van het Programma Nationale Parken na afloop van de programmaperiode structureel verankert. De opdracht aan Staatsbosbeheer wordt verleend als aanvullende opdracht in het kader van de Wet Verzelfstandiging Staatsbosbeheer onder artikel 3, lid 2, op grond waarvan Staatsbosbeheer door de Staatssecretaris van Economische Zaken kan worden belast met «andere opgedragen taken». Ik heb hiervoor € 2,65 mln. vrijgemaakt voor de periode 2018–2022. Het uitvoeringsbureau zal daarnaast moeten kunnen rekenen op de steun van de partners van het Programma. Om de overgang geleidelijk te laten verlopen neemt Staatsbosbeheer vanaf 1 juli a.s. de operationele taken van het Programma over.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
M.H.P. van Dam